

PYHÄKKÖ, osa 2

Timo Flink, 19.1.2008 Joensuu

Johanneksen Ilmestyskirja:

Suoraviivaisesti etenevä näkysarjojen johdanto

■ *A – Alkusanat*

- **B** – Kristus maan päällä (1:12-20)
- **C** – Kristuksen pappisvihkimys (4:1-5:14)
- **D** – Kristuksen välitystyö (8:3-5)
- **E** – Suuri Sovituspäivä alkaa (11:19)
- **D'** – Armonajan päättyminen (15:5-8)
- **C'** – Kristuksen voittojuhla (19:1-10)
- **B'** – Kristus uudessa maassa (21:1-22:5)

■ *A' – Loppusanat*

taivaassa

Toimet synnin sovittamiseksi maanpäällisessä pyhäkössä vastaavat tapahtumia taivaan pyhäkössä:

Taivaan pyhäkön vihkiminen

Taivaan pyhäkön päivittäinen palvelus

Taivaan pyhäkön Suuri sovituspäivä

TAIVAAN PYHÄKÖN VIHKiminen

Ilm.1:9-20, katkelmia

”... kuin olisi torveen puhallettu... seitsemän kultajalkaista lamppua... pitkä viitta... kultainen vyö... tulen leikit... kasvonsa olivat kuin loistava keskipäivän aurinko...”

- Torveen puhallus liittyi pyhäkön päivittäiseen liturgiaan, ilta- ja aamu-uhriin (4 Moos. 10:8-10).
- Pitkä viitta, kreikaksi *podh,rhj (podêrês)*, ja kultainen vyö olivat ylipapin virka-asun osia (2 Moos. 28:4).
- 7 soihtua ja tulen liekit muistuttavat Salomonin temppelin 10 lampunjalkaa, joissa paloi tuli (1 Kun. 7:48-49).
- Loistava keskipäivän aurinko viittaa tod. näk. Shekinah– kirkkauteen pyhäkössä (2 Moos. 40:34-35, Hes. 10:4-5).
- UT:ssa seurakunnat eli lampunjalat (j. 20) ovat Jumalan temppeli (1 Kor. 3:16-17, 2 Kor. 6:16, Ef. 2:21,1 Piet. 2:4-5).

Ilm.4:1- 5:14 katkelmia

”Taivaan ovi oli auki... torveen puhallettiin... jaspis ja karneoli... smagardinvärinen hohde... 24 vanhinta... 7 soihtua... lasinen, kristallinen tavoin kimmeltävä meri... neljä olentoa... yksi muistutti leijonaa, toinen nuorta härkä, kolmannella oli kuin ihmiskasvo ja neljäs näytti lentävältä kotkalta... seisoj karitsa... Se oli kuin teurastettu... kultamalja täynnä uhrisavua... olet verelläsi ostanut...”

- ”Ovi”, kreikaksi **qu,ra** (*thyra*), viittaa Septuagintassa temppelin oveen ja sen liturgiaan (2 Moos. 29:4, 10, 3 Moos. 1:3, 5, 1 Kun. 6:31, 32, 34).
- Torveen puhallus liittyi pyhäkön päivittäiseen liturgiaan, ilta- ja aamu-uhriin (4 Moos. 10:8-10).
- Jaspis, karneoli ja smaragdi olivat ylipapin rintakilven kolme jalokiveä (2 Moos. 28:17-21). Karneoli ja jaspis olivat ensimmäinen ja viimeinen kivistä eli tässä viitataan kaikkiin 12 sukukuntaan. Smaragdi kuvasi Juudaa.
- 24 vanhinta muistuttaa 24 pappisosastoa (1 Aik. 24:4-19).
- 7 soihtua muistuttaa Salomonin temppelin 10 lampunjalkaa.
- Sanaa lasimeri, kreikaksi *qa,lassa u' ali,nh* (*thalassa hyalinê*), käytettiin Septuagintassa temppelin pyöreästä altaasta, jota kutsuttiin mereksi (1 Kun. 7:23-24).
- 4 elävää olentoa on vastine Salomonin temppelin 4:lle kerubille (2 Moos. 25:18-20, 1 Kun. 6:23-28).
- Juutalainen perinne yhdistää leijonan, härän, ihmis-kasvot ja kotkan israelilaisten 4:ään vaakunaan (4 Moos. 2).
- Härkä oli yksi syntiuhrieläimistä, jonka sekä pappi että seurakunta sai tuoda uhriksi Jumalalle (3 Moos. 4:1-21).
- Teurastettu karitsa oli tärkein syntiuhrieläin (2 Moos. 12:3-5, 29:38-42, 3 Moos. 3:7, 4:32, 5:6, 14:10, 4 Moos. 6:12, 28:19-21, 29:4, 10, 15).
- Kultainen suitsutusastia oli yksi pyhäkön välineistä päivittäisessä jumalanpalveluksessa (Ps. 141:2, 2 Moos. 29:38-42).
- Vanhimmat palvelevat Jumalaa kuten pyhäkön papit (2 Moos. 19:5-6).
- Tekstissä esiintyvät siis lähes kaikki pyhäkön elementit yhtäaikaa. Näin oli vain vihkimyksen yhteydessä.

Heprealaiskirjeessä

- Hepr. 6:19-20 ja 10:19-20 (VKR) rinnakkais-tekstit, joissa puhutaan verhon tuolle puolen menemisestä uuden tien *vihkimisenä*.
- Hepr. 7:19 samaistaa verhon tuolle puolen menemisen Jumalan luokse menemisenä, *ei* siis pyhäkön johonkin osaan menemisenä.
- Hepr. 9:19-22 puhuu suoraan vanhan liiton pyhäkköteltan vihkijuhlasta, jonka esikuvan mukaisesti Jeesus on puhdistanut TAIVAAN pyhäkön (Hepr. 9:23-24).
- Jeesus ei myöskään uhraa itseään toistuvasti sovituspäivän uhrina kerta toisensa jälkeen (Hepr. 9:25-26).

TAIVAAN PYHÄKÖN PÄIVITTÄINEN PALVELUS

2Moos.29:38-39 "Sinun tulee joka päivä uhrata alttarilla kaksi vuoden ikäistä urospuolista karitsaa. Uhraa toinen karitsa aamulla ja toinen iltahämärissä."

2Moos.30:6-8 "Aseta suitsutusalttari liitonarkkua ja sen kansilevyä suojaavan väliverhon etupuolelle, pyhäkköteltan sen osan eteen, jossa sinä saat kohdata minut. Tällä alttarilla Aaron polttakoon hyväntuoksuisia suitsukkeita. Niitä hän polttakoon joka aamu pannessaan lamppuja kuntoon, ja samoin iltahämärissä nostaessaan lamput paikoilleen palamaan. Näin on Herran edessä aina uhrattava suitsutusuhri sukupolvesta toiseen."

Ilm.8:2-6 "Minä näin, kuinka niille seitsemälle enkelille, jotka seisoivat Jumalan edessä, annettiin seitsemän torvea. Vielä tuli yksi enkeli, joka asettui alttarin ääreen kädessään kultainen suitsutusastia. Hänelle annettiin paljon suitsuketta, jotta hän valtaistuimen edessä olevalla kultaisella alttarilla liittäisi suitsutusuhrin kaikkien pyhien rukouksiin. Niin nousi suitsutuksen savu enkelin kädestä Jumalan eteen yhdessä pyhiltä tulevien rukousten kanssa. Enkeli otti suitsutusastian, täytti sen alttarin tulella ja sinkosi tulen alas maan päälle, ja ukkonen jylisi, salamat leimusivat ja maa järähteli. Ne seitsemän enkeliä, joilla oli seitsemän torvea, valmistautuivat puhaltamaan torviinsa."

- Torveen puhallus liittyi pyhäkön päivittäiseen liturgiaan, ilta- ja aamu-uhriin (4 Moos. 10:8-10).
- Suitsukeastiaan otettiin hiiliä polttouhrialttarilta, joka oli pyhäkköteltan / temppelin esipihassa (2 Moos. 27:1-8, 4 Moos. 17:11).
- Suitsuke osa päivittäistä jumalanpalvelusta, jossa pappi toimi välittäjänä katuvaan syntisen ja Jumalan välillä (2 Moos. 30:6-8). Tämä tapahtui pyhäkön etummaisessa huoneessa, Pyhässä.

Ilmestyskirja 1-8

Päivittäinen

Lampunjalat kuntoon	tamid 3:9, Ilm. 1:1-20
Oven avaaminen	tamid 3:7, Ilm. 4:1
Karitsan teurastus	tamid 3:7, Ilm. 5:6
Veri alttarin alle	tamid 4:1, Ilm. 6:9
Suitsuke kulta-alttarille	tamid 5:4, Ilm. 8:3-4
Laulun hiljentyminen	tamid 7:3, Ilm. 8:1
Torvensoitto	tamid 7:3, Ilm. 8:2, 6

TAIVAAN PYHÄKÖN SUURI SOVITUSPÄIVÄ

3Moos.16:2 "... määrääaikana pyhäkön sisäosaan **väliverhon taakse**, liitonarkun eteen, sillä minä ilmestyn liitonarkun kannen yläpuolella pilveen verhoutuneena.

3Moos.16:30 "sinä päivänä toimitetaan teidän syntienne **sovitus** ja te tulette jälleen Herran edessä puhtaiksi kaikista synneistänne."

Ilm.11:19 "Taivaassa avattiin Jumalan temppeli, niin että temppelissä oleva liitonarkku voitiin nähdä. Salamat leimusivat, ukkonen jylysi, maa järähteli ja raemyrsky riehui."

- Kuvaus temppelin sisäosasta, jossa liitonarkkia ja Jumalan lakia säilytettiin. Ylipappi meni kaikkeinpyhimpään kerran vuodessa (3 Moos. 16:29-34).
- Ilmestyskirjassa näkyä edeltää 7 torvensoittoa, kuten heprealaisessa kuukalenterissakin.
- Kyseessä oli Suuri Sovituspäivä (3 Moos. 16), jolloin ylipappi suoritti viimeisen vaiheen syntien sovittamisessa. Kyseessä oli tuomion päivä, jolloin ne, jotka eivät katuneet, poistettiin kansasta.

Ilm.15:5-8 "Tämän jälkeen minä näin, kuinka taivaan temppeli, todistuksen telta, avattiin ja temppelistä tuli ulos seitsemän enkeliä, seitsemän vitsauksen toimeenpanijat. Heidän pukunsa oli puhtaan valkoista pellavaa, ja rinnan ympärillä heillä oli kultainen vyö. Yksi neljästä olennosta antoi näille seitsemälle enkelille seitsemän kultaista maljaa, jotka olivat täynnä Jumalan vihaa, hänen, joka elää aina ja ikuisesti. Jumalan kirkkaus ja voima täytti temppelin savulla, niin ettei kukaan voinut mennä sisälle temppeliin, ennen kuin nuo seitsemän enkeliä olivat panneet seitsemän vitsausta täytäntöön."

- Kultaisia maljoja käytettiin päivittäisessä jumalanpalveluksessa suitsutusalttarilla (4 Moos. 4:14, 1 Kun. 7:50, 2 Kun. 12:14, 25:15, 1 Aik. 28:17).
- "Todistuksen telta", kreikaksi th/j sknhh/j tou/ marturi,ou (*tês skênês tû martyriû*), on Septuagintassa käännös heprean sanoille **d[wm lha** (*ohel mo'ed*).
- Taivaan temppelin vihkimisen sanastoa käytetään kuvaamaan pyhäkköpalveluksen päättämistä.
 - "todistuksen telta" ja "Jumalan kirkkauden savu" (2 Moos. 40:34-35, 1 Kun. 8:10-11).
- Armonaika on päättynyt. On tuomion täytäntöönpanon hetki ennen toista adventtia (Ilm. 19).

Ilm.19:1-10

- Mainitsee valtaistuimen, jumalanpalveluksen, Karitsan, valkoisen hevosen, vereen kastetun viitan ja tuomion.
- Varsinainen pyhäkkösanasto puuttuu kokonaan.
- Armonaika on päättynyt, pyhäkön oikeudenkäynti on *ohi*, vitsaukset on vuodatettu ja on toisen adventin aika. Pyhäkköä eli pelastuskeskusta ei enää tarvita.

Ilm.21:1-22:5, katkelmia

"uusi Jerusaleem... Katso, Jumalan asuinsija ihmisten keskellä!... Se loistaa Jumalan kirkkautta, se säihkyi kuin kirkkain jalokivi, kuin kristallinkirkas jaspis... Idän puolella oli 3 porttia, pohjoisessa 3, etelässä 3 ja lännessä 3 porttia... 12000 stadionmittaa; pituus, leveys ja korkeus olivat kaikki samansuuruiset... Ensimmäisenä peruskivenä oli jaspis...

safiiri...Temppeliä en kaupungissa nähnyt, sillä sen temppelinä on Herra Jumala, Kaikkivaltias, Hän ja Karitsa... elämän veden virran... elämän puun... valtaistuin”

- Palaamme alkuun. Jumala on jälleen kansansa keskellä (vrt. luku 1). Sana ”asuinsija” on käännös sanasta *h` sknh*, (*hê skênê*), kirjaimellisesti ”teltta”.
- Kaupungissa ei ole enää erillistä temppeliä.
- Kaupunki on kuution muotoinen. Pyhäkön kaikkeinpyhin oli kuution muotoinen.
- 12 peruskiveä ylipapin rintakilvet jalokivet.
- 12 porttia, 4 ilmansuuntaa vastine 12 sukukunnalle pyhäkköteltan ympärillä.
- Elämän puu, elämän virta ja valtaistuin seuraa kuvausta lopunajan temppelistä (Hes. 47, Sak. 14) ja Eedenistä.

DANIELIN PYHÄKKÖNÄKY

Danielin näyt rinnakkain

	Daniel 2	Daniel 7	Daniel 8
Babylon	Kulta	Leijona	
Meedia-Persia	Hopea	Karhu	Pässi
Kreikka	Pronssi	Pantteri	Vuohipukki
Rooma	Rauta	Rautainen	Pieni sarvi (sarvi pienestä alusta)
Eurooppa	Rauta ja Savi	10 sarvea	
		Pieni sarvi	
		Oikeudenkäynti	Pyhäkkö
Ikuisuus	Vuori	Valtakunta	

- Vanhurskautus tarkoittaa pyhäkön puhdistusmenoja syntien lopulliseksi sovittamiseksi.

Taivaan kirjoista

- Ihmisen elämä on kirjoitettu muistiin (Ps. 139:16), sekä ihmiselämän koetukset (Ps. 56:9) että uskon puheet (Mal. 3:16) ja hyvät teot (Neh. 13:14 VKR).
- Tieto synneistä on talletettu kirjoihin (Jes. 65:5-6). Joko nuo synnit (Ap.t. 3:19) tai vaihtoehtoisesti ihmisen nimi pyyhitään pois (2 Moos. 32:32-33).
- Vanhurskautetun ihmisen kirjassa on merkintä ’syytön’ sekä Pyhän Hengen vaikutuksesta tehdyt rakkauden teot – Jeesuksen teot ihmisessä (Mt.25:31-40)
- Pelastettujen nimet on talletettu elämän kirjaan (Fil. 4:3, Hepr. 12:23, Ilm. 3:5, 13:8, 17:8, 20:12, 15).
- Sitä kutsutaan Karitsan elämänkirjaksi (Ilm. 21:27).
- Jeesus opetti iloitsemaan siitä, että pelastetun nimi on taivaan kirjassa (Luuk. 10:20).